

Dodatek k životopisu

Úvod

V době Sametové revoluce, kdy jsem končil svou činnost v kdysi slavném JZD Agrokombinát Slušovice, jsem měl 4 bydliště: byt v Piešťanech, zahradí domek ve Slušovicích, pokojík na Letné a pokoj ve vile ve Sloupu; tam všude jsem byl vítán a mohl jsem tam přespávat či bydlet. Jelikož situace ve Slušovicích nevypadala nadějně, přesunul jsem se do Prahy. Těšil jsem se z nabyté svobody a věřil v přeměnu Československa v demokratický stát po způsobu první republiky. Založil jsem firmu a pokoušel se o jakési podnikání, ale moc mi to nešlo. Pokoušel jsem se sestrojít zařízení na silážování sena, či malou větrnou elektrárnu (popřípadě čerpadlo) se svislým *Savoninovým* rotorem. Moji bývalí kolegové ze Slovenska mě doporučili jedné firmě jako poradce pro oblast fotovoltaiky¹. V té době údajně „ležely peníze na ulici“, ale moje představy byly zřejmě zcela zřejmě zcela nereálné. Nakonec jsem se přestěhoval na Sloup a pracoval tam v lese; dělal jsem prořezávky porostů² a doplňoval vysazené paseky. Na oběd jsem chodil do JZD ORION Davle ve Sloupu, které tehdy ještě fungovalo.

Po nějaké době jsem si uvědomil, že si musím najít nějaké zaměstnání, které odpovídá mé kvalifikaci. Oповěděl jsem na inzerát Památníku Terežín, kde hledali cizojazyčné průvodce. Naučil jsem se příslušný text a začal provázet skupiny turistů v angličtině, později i v němčině. Měl jsem z toho nejprve „vítr“, ale naučil jsem se to překonávat; před výkladem jsem se vždy ukryl do uzavřeného prostoru (například za dveře) a uklidnil se. Práce byla dost náročná, ale docela zajímavá. Na rozdíl od kolegyň, které vykládaly stereotypně naučený text, jsem svůj výklad přizpůsoboval publiku – mluvil jsem jinak k učňům z Dánska, jinak k Židům z Izraele, členům *Rotary Club* či americkým černochům. Nejlépe jsem si rozuměl s roditelými Angličany.

Bydlel jsem v té době u rodičů na Letné, někdy jsem přespával v terežínské Sokolovně. V bytě mých rodičů byla také přihlášena moje sestra Olga, která počítala s tím, že po jejich smrti byt převezme³. V září 1991 jsem nastoupil jako učitel angličtiny a němčiny na *Jungmannovo gymnasium* v Litoměřicích. Tam jsem bydlel v kabinetu tělocvičny spolu s kolegou Petrem Uxou. Do Prahy jsem jezdil na víkendy.

Později s námi bydlel synovec Ondřej, kratší dobu to pobýval také Lídin syn Mirek, který dokončoval studium na Stavební fakultě ČVUT. V roce cca 1995 proběhla restituce a rozdělování rodinného majetku. Olina dostala darem vilu č.p.30 a my s Lídou společně hájovnu č.p. 20 ve Sloupu. Měl jsem přitom nepříjemný pocit, že nastanou komplikace; spoluvlastnictví je vždy problematické. Neměl jsem ale dost odvahy tátův dar odmítnout. Musel bych někde začít „od nuly“, případně emigrovat a na to jsem neměl dost odvahy. Formálně mi patřil ještě byt na Slovensku, ale po rozdělení republiky se dal těžko využít; pracovní příležitosti pro Čechy tam nebyly. Na pořízení vlastního bytu či nájem můj učitelský příjem nestačil⁴.

1 Jako technolog licenčního oddělení Tesly Piešťany jsem dělal pokusy se solárními články

2 Plazil jsem se po kolenou nízkým porostem mezi výkaly divokých prasat, která tam měla své „stávaníště“

3 Podle tehdejší právní úpravy přecházela nájemní smlouva na přímého dědice, který žil v den jejich smrti s rodiči ve společné domácnosti; u vnuků či jiných osob byly podmínky tvrdší, museli s nimi žít ve společné domácnosti (tj. společně vařit, jíst, nakupovat) po delší dobu

4 Možná jsem nevyužil všech možností, které nabízelo Ministerstvo zahraničí v době dělení státu

Hájovnu, která tátovi v restituci připadla, obýval v té době Ing. Jiří Zíka⁵ a dlouho trvalo, než se odstěhoval do své vily na Hradištku. Já jsem musel opustit svůj pokoj ve vile a byl mi uvolněn prostor bývalé kanceláře polesí, která měla společné vytápění s hájovnou. Jako „podnájemník ve vlastním domě“ jsem se tu cítil mizerně. Také Olina na mne tlačila, abych opustil „její“ letenský byt. Zachránila mne sousedka Nora Remeňová, svobodná matka dvou školních dětí; u ní jsem se cítil jako v ráji. Z vily jsem ještě odvezl svá kamna typu BULLERJAN a instaloval je u ní, ve Vile Růži, kde slouží, pokud vím dodnes. Z dědictví po strýci Stanislavovi jsem si koupil malou dřevěnou chatku a malotraktor s příslušenstvím. Skamarádil jsem se se sousedem Fialou, který chtěl v našem chlévě „chovat býka“.

Tento vztah však nedopadl dobře: dělal mi pak po dlouhou dobu různé naschvály.

Také Vilu Růži jsem musel opustit; když přišel podzim, začalo se shánět dřevo na zimu a táta jako majitel lesů mi nepomohl. Tátovy lesy si vzal do nájmu Ing. Zíka a ten považoval paní Noru za „zlodějkou“; pracovala pro něho v lese a něco prý ukradla. Nora mě přestěhovala do nevytopené části sklepa, a když jsem se potom nachladil, musel jsem pryč. Byl jsem vážně nemocen a musel jsem se na čas vrátit zase k rodičům, kteří už byli v pokročilém věku. Olina mi to tehdy tolerovala – šlo mi o bytí či nebytí.

Společně v jednom domě

Když se pan Ing. Zíka konečně odstěhoval⁶, nastěhovali se sem Barščovi – Daniel a neteř Věra s jednorocní dcerkou. Rozdělili jsme si pokoje – já jsem měl kromě bývalé kanceláře také jeden podkrovní pokojík. Soused Fiala mi dělal ve sklepě samostatnou koupelnu (kterou nikdy nedokončil).

Žili jsme zprvu jako kamarádi; až postupem času vyšlo najevo, že Daniel si to představoval jinak -že tu bude pánem. Vlastnil ostrou zbraň – pistoli, která byla psaná na Věru (asi měl již dříve konflikt se zákonem) a na chodbě byla na stěně upevněna schránka se střelivem. Měl též sbírku historických zbraní, které zdobily velký pokoj. Po jakési neshodě mi řekl: „*Ten dům je můj, a když mě nebudeš poslouchat, tak ti dám přes hubu*“. Vracel se domů často opilý a svou ženu s plačícím děckem v náručí vyháněl z domu. Uchylovali jsme se před ním k Noře, která nám poskytovala „azyl“.

Věra mi pak dala rozpis jeho služeb (byl výpravčí), abychom se nemuseli vidět. Věra se i nadále uchylovala, když byl agresivní, k Noře Remeňové. Jako katolička však plnila svůj slib, daný před oltářem a na rozvod nepomyslela. Oba považovali dům za svůj majetek⁷. Když se nakonec Věra rozhodla, že odsud odejde, žádali po svých rodičích „výkupné“. Nakonec jim rodiče něco dali, aby se mohli přestěhovat do České Lípy, ale bylo to prý „málo“: Daniel Lídě zakázal se stýkat se svou vnučkou. Nyní bydlí Barščovi v rodinném domku ve Zlonicích a Daniel se prý vydal na správnou cestu a začal studovat. Jejich dceru Helenku jsem nedávno potkal jako členku gymnasiálního pěveckého sboru při provedení Rybovy mše.

V bývalé kanceláři jsme nechali udělat novou podlahu (vrstva pěnového polystyrenu a beton vyztužený drátěným pletivem. Původní škvára se vyvezla před barák a měla být použita pro zvýšení podlahy v garáži; je tam však pod vrstvou travnatého porostu dodnes. Seno jsem prodal panu Polákovi a Obrmajerovi ze Sázavy, kteří ještě hospodařili a jezdili s koňským povozem. Bylo to nutné kvůli stavbě komínu; ten sloužil k nezávislému vytápění kanceláře.

⁵ Jako bývalý správce polesí tam měl služební byt

⁶ Nejprve si odvezl hnůj

⁷ asi jim ho „darovala“ Lída

Když se mladí po 2 letech nepokojů v roce 1998 (?) konečně odstěhovali, měl jsem celou hájovnu pro sebe. V mojí podkrovní místnosti jsem ubytoval zubní lékařku. Měl jsem tehdy několik ovcí a psa. Beran byl agresivní a museli jsme ho zabít⁸. Pes pokousal paní doktorku a ta se přestěhovala k sousedovi. Se sklizní sena mi pomáhali Remeňovi.

Matčina smrt

Když se Ondra ženil s Dášou, nastalo v rodině určité uklidnění. Svatebčané vypravili vlak do Mníšku, kde se konal na nádrží svatební obřad. Dáša pocházela z židovské rodiny, její babička prošla Terezínem. Ve vlaku, který jel krokem, bylo dost času na seznámení. Dáša byla učitelkou angličtiny, její příbuzní byli advokáti. Smír v letenském bytě se ovšem začal hroutit po narození dítěte. Babička, které již šlo na devadesátku, se dopustila několika nepředložeností – například nahlédla do koupelny a uviděla mladou paní ve vaně nahou...

Do bytu docházely sociální pracovnice, které se o lidi nad 80 let bezplatně staraly. Nosily jim jídlo, uklízely podlahu v pokoji rodičů i na chodbě, staraly se o hygienu. Mladí si uvědomili, že na byt nemají právní nárok a našli si byt v sousedství.

Tehdy jsem prožil s rodiči dva klidné měsíce v jejich bytě. Matka však trpěla bolestmi a měla jít již dříve do nemocnice, což odmítala; celý život byla zdravá. Nakonec ji museli odvézt a zjistili pokročilý stupeň rakoviny tlustého střeva. Střevo bylo neprůchodné a museli jí na pokoji dělat výplach klystýrem. Matka však operaci odmítala. Nakonec ji přesto operovali a po týdnu zemřela. Po operaci již byla tak slabá, že se s ní nedalo mluvit.

Pohřeb matky organizovala sestra Olina a v té době jsme se smířili – posílali jsme si SMS zprávy, Smuteční obřad měl neobvyklou formu: místo smutečního řečníka mohl promluvit každý člen rodiny. Já jsem zarecitoval máminu oblíbenou báseň – Ódu na smrt Vladimíra Majakovského⁹. Bylo to velmi zdařilé a bylo cítit, že se babička těšila veliké přízni.

Vrátným v depu Národního divadla

Po smrti matky v roce 2004, mě povolal otec, abych s ním bydlel na Letné. Byly tu současně ubytovány dvě studentky pocházející z Písku. Já jsem v témže roce přestal učit a nastoupil jsem jako vrátný do baletu Národního divadla, který sídlí na Anenském náměstí v objektu bývalého kláštera. Budova kostela sv. Anny byla uvnitř renovována a stala se sídlem Nadace Václava a Olgy Havlových. Měl jsem tu příležitost setkat se osobně s jeho ženou Dagmar vidět tu některé významné osobnosti. Měli jsme tu také funkci recepčních, a tak jsem tu využíval i své jazykové znalosti. To asi vyvolalo řevnivost mých kolegů, kteří mne podezřívali z nějakých pletich. Vedoucí mě pak nabídl místo ve skladu (depu) Národního divadla na Karlově. I tam jsem poznal některé zajímavé osobnosti, například syna básníka Josefa Kainara. Mohl jsem se tu během služby věnovat svým koníčkům – hře na violu d'amore, překladům poezie a jiné literární činnosti. Začal jsem také zpívat ve sboru SUDOP, kde jsem kdysi se zpěvem začínal. Později jsem se stal členem Svatojakubského sboru, vedeného Jakubem Zichou.¹⁰

8 Jeho kožich dodnes zdobí mé křeslo

9 „Rty sešpulené v hlaveň revolveru, naše životy jsou jak tyčinka růž....“

Naše životy jsou jak tyčinka růž;

Dotkneš se jich polibkem a zbarví Tě červenou krví

10 Původní sbor „Cantores Pragenses“ po neshodách s vedoucím řádu Minoritů P. Prachařem z kostela odešel a zbyla z něho jen ženská část. Měl jsem později možnost si s nimi několikrát zazpívat.

V budově hájovny tehdy bydlel můj bývalý kolega z Litoměřického gymnázia Petr Uxa, později jsem tam dočasně ubytoval dva své známé – *Marii Sauvageout*, dceru filharmonika Jana Šimona, a Ira „Brena“ (*Brendan Farrell*). Nájemné jsem nechtěl, měli zaplatit jen účet za vodu a za elektřinu. Byli to oba lidé velmi nepraktičtí: židle roztahali po zahradě a nechali je zpuchřet, olámali opěrky u křesel, poničili radioaparát a magnetáky a neuměli si zatopit v kamnech. Přivezli si elektrická kamínka o výkonu cca 10kW a po jejich zapojení vypadla v celém domě elektrika, kterou neuměli nahodit. Chodili pak po domě se svíčkami. Bren měl ve svém pokoji svíčky nalepené na hromadě papírů. Když jsem ho upozornil na nebezpečnost takového počínání, odpověděl, že mu zasahuji do jeho soukromí a že barák dosud nevyhořel. Když přišel účet za vodu, byla to nezvykle vysoká částka – asi 5000 Kč. Hledal jsem příčinu, zda voda někde neuniká, ale pak jsem si všiml, že oba nájemníci chodí permanentně na záchod...

Sestra Lída chtěla svůj podíl prodat Petru Uxovi za poměrně nízkou částku a ten si již začal plánovat, jak tam budeme společně bydlet, ale mně se jeho požadavky nelíbily. Realizoval jsem ale později jeho myšlenku propojit velký pokoj s kuchyní (jak to původně bylo – našel to ve starých plánech).

Topení a stavební úpravy

Budova byla původně centrálně vytápěná zplynovacím kotlem na dřevo. Provoz kotle byl náročný a bylo nutno připravovat „štěpy“ daného rozměru, tak aby dokonale vyschly. Jinak vznikal při hoření dehet; kouřovod se musel každý týden čistit. Spotřeba dřeva činila cca 30 kubíků za rok.

Vzhledem k tomu, že jsem tu zůstal v podstatě sám a nemohl jsem se kotli stále věnovat, vrátil jsem se postupně k lokálnímu vytápění. V přízemí jsem se snažil několikrát rekonstruovat krb (resp. kamna), poté jsem tam instaloval norská krbová kamna JOTUL. Jsou vyrobená z litiny, nemají rošt a jsou založena hlavně na sálání (radiaci). Kamna téže firmy jsou také v severním pokojíku v podkroví. Západní pokojík byl důkladně zaizolován minerální vatou a je vytápěn elektricky.

Instaloval jsem do sklepa novou domácí vodárnu, která dodává vodu do koupelny a WC. Musel jsem vyměnit sací koš a příslušné potrubí. Problémem je napojení plastového potrubí a kolenem na stávající litinovou rouru, která má trochu větší průměr; nepodařilo se to dokonale utěsnit, takže vodárna občas zapíná i bez odběru vody. V kuchyni teče z kohoutku voda z veřejné vodovodní sítě (při vyschnutí studny lze tuto vodu zavést i do koupelny).

Střecha a ploty

Střecha pokrytá klasickými taškami „bobrovkami“ prošla za dobu mého působení několika opravami. Západní část byla důkladně rekonstruována mým starým kamarádem z Rožnova – Jiřím Neradilem. Odstranili jsme větrací komínek a vyměnili shnilé lišty. Poslední důkladnou opravu provedl bývalý vězeň Martin Vecko. Ten také vyměnil můstek ke komínu¹¹.

Vzhledem k okolnostem bylo nutno obnovit dva ploty: Plot podél ulice K Borovíčku a část plotu podél ulice V Aleji, včetně vrátek. Oba ploty s kovanou mříží realizoval Vlastimil Rossi z Měchenic.

Nájemníci

Během let jsem poskytl „azyl“ řadě lidí, kteří „neměli kam jít“. Někteří mi významně pomohli s opravou domu i s hospodařením na zahradě. Z jiných se vyklubali neplatiči, lidé špatného či nepevného charakteru a dokonce kriminálníci. Je těžké tyto lidi soudit, „*Má je sudba*“; proto jejich „kauzy“ raději neuvádím. Trvale tu bydlí pan Josef Krušina, který je nájemníkem mé sestry Ludmily, a paní Vladimíra Čmolíková.

¹¹ Dubovou fošnu přivezl z Rožnova Jiří Neradil

Farmaření, péče o les

Vedle chovu slepic, který tu byl už zaveden mým předchůdcem, jsem se dvakrát pustil do chovu ovcí. Poprvé to bylo v době, kdy jsem učil na Zdravotnické škole (vedle UMPRUM) a pokazilo mi to patrně učitelskou kariéru: studenti si stěžovali, že jsem cítit ovčím pachem. Měl jsem tehdy také psa. Musel jsem tohoto chovu nechat, ovce převzal příbuzný mého bratrance. Pes několikrát pokousal lidi z obce a pak se zaběhl: asi ho zabili divočáci, na které míval při procházkách lesem spadeno.

Po odchodu do důchodu v roce 2010 jsem si koupil od Záruby zase párek ovcí a součásti pro elektrický ohradník. Ovce jsem choval asi 4 roky; problémy byly se sousedy, a potom zdraví....

V roce 2008 zemřel táta a asi 2 roky trvalo dědické řízení. Týkalo se to hlavně lesů. Mne zastupovala JUDr. Hnilicová, která měla o tátovy lesy zájem. Nakonec na mne připadlo asi 40 ha lesů kolem Šerpin. Chtěl jsem les nejdřív pronajmout panu Martinu Holubovi, ale pak jsem se rozhodl sám o les pečovat. Po onemocnění v roce 2012 jsem to ale vzdal a prodal les za „symbolickou“ cenu 2 mil.Kč. Tyto peníze jsem obratem investoval do nákupu pozemku (od Pavla Lišky, louka navazující na můj pozemek).